

โรคหลอดเลือดหัวใจแข็งตัวเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ แต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคอาหารให้เหมาะสมสามารถควบคุมโรคไม่ให้กำเริบได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหาร และภาวะโภชนาการของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจแข็งตัว การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารและภาวะโภชนาการของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจแข็งตัว กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจแข็งตัว แผนกผู้ป่วยนอก ศูนย์หัวใจศิริกิติ์ และอาศัยในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 79 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินภาวะโภชนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการเกิน ด้วยสถิติ Pearson's Chi-square test และ Fisher's exact test

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจแข็งตัว ร้อยละ 59.5 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 61-70 ปี ผู้ป่วยมีความรู้ในระดับดี เพียง ร้อยละ 44.3 อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 32.9 ส่วนทัศนคติอยู่ในระดับดี ร้อยละ 63.3 ความถี่ในการบริโภคอาหาร พบว่า ผู้ป่วยบริโภคปลา ผัก และอาหารประเภทหนึ่งเป็นประจำทุกวัน ร้อยละ 63.3, 53.2 และ 25.3 ตามลำดับ ผู้ป่วยให้ข้อมูลว่าการบริโภคก่อนและหลังการเกิดโรคมีความแตกต่างกัน คือ ผู้ป่วยบริโภคผัก และปลา มากกว่าเดิม และมีการหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่มีไขมันมาก และจากการให้ผู้ป่วยประเมินตนเอง พบว่า ผู้ป่วยยังคงมีปัญหาในการควบคุมอาหาร ร้อยละ 27.8 และมีดัชนีมวลกาย อยู่ในเกณฑ์ภาวะโภชนาการเกิน (BMI >22.9) ร้อยละ 60.7 ส่วนค่าเส้นรอบเอว และเส้นรอบเอวต่อเส้นรอบสะโพก มากกว่าเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 60.7 และ 79.7 เมื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการเกินในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจแข็งตัว พบว่า การออกกำลังกาย และเส้นรอบเอว มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการเกินของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจแข็งตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$

ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจแข็งตัวมีความรู้ในระดับดี และปานกลาง ผู้ป่วยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคที่ดีขึ้น ภายหลังจากเกิดโรค แต่ยังคงพบว่าผู้ป่วยมีภาวะโภชนาการเกิน ซึ่งจะมีผลต่อสุขภาพ และเพิ่มความรุนแรงของโรค ดังนั้นจึงควรมีการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการบริโภคอาหารที่ยังไม่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การมีภาวะสุขภาพที่ดีขึ้น

Atherosclerotic heart disease is not curable disorder. But changing food consumption behavior properly can control disease. So the researchers are interested to investigate food consumption behavior and nutritional status of the atherosclerotic heart disease patients in order to gain basic information for changing or promoting proper food consumption behavior for controlling disease. This descriptive study aimed to investigate food consumption behavior and nutritional status of the atherosclerotic heart disease patients of outpatient department. 79 atherosclerotic heart disease patients attending the outpatient department of Queen Sirikit Heart Center and living in Khon Kaen province. Research instruments by questionnaire and nutritional status assessment form and descriptive statistics including percentage, frequency mean and standard deviation were presented and correlation between defined factors and nutritional status was determined by Pearson's correlation coefficient.

The results prevalence that 59.5% of the atherosclerotic heart disease patients were male with age-range between 61-70 years old. 44.3% had good knowledge whereas 32.9 had fair knowledge. 63.3% had good attitude. Regarding to food consumption frequencies, 63.3%, 53.2% and 25.3% consumed fish, vegetable and streaming dishes daily. There was different food consumption comparing before and after being diagnosed. After diagnosis, patients consumed more vegetables and fish as well as avoiding high fat dish. According to patient's self assessment report, 27.8% still reported problem on diet control and 60.7% had body mass index as over-nutrition ($BMI > 22.9$). 60.7% and 79.7% had waist circumferences and waist-hip ratio greater than normal. To investigate factors associated with over-nutrition in atherosclerotic heart disease patients, it was found that exercise and waist circumference were associated with atherosclerosis heart disease patients' over-nutrition statistical significantly at p -value < 0.05 .

The atherosclerotic heart disease patients' knowledge were good and fair. The patients were improving their consumption behavior after being diagnosis but there were some over-nutrition patients with improper food habits so additional knowledge should be provided in order to change their habits which will be good for their health status.